

From: "ASTA" <acta@acta.kiev.ua>
Newsgroups: ukr.politics
Subject: Re: ч г Із№ : "э ў їж№, г ў їж№..."
Date: 20 Jul 1997 14:12:42 +0300
Organization: Private
Lines: 853
Message-ID: <ABfDTbtCQC@acta.kiev.ua>
References: <5qsn0p\$201@cantine.wu-wien.ac.at>

> 27 березня 1997 року.
> газета Голос України.
> сторінка 10.
>
> Мово рідне, слово рідне...

> Розмірковуючи про сутність, роль та долю мови, великий педагог
> К. Ушинський писав у статті "Рідна мова": "Коли зникає народна мова,
> - народу нема більше... Доки жива мова народна в устах народу, доти
> живий і народ. нема насильства більш нестерпного, як те, що хоче
> відняти у народа його спадщину, створену багатьма поколіннями його
> віджилих предків".

> Страдницька доля судилася нашій мові, та вона жила. Після
> занепаду Київської княжої держави вона всеж-таки залишалася державною
> за часів Великого князівства Литовського. Нею написані "Судебник"
> великого князя Казимира Ягайловича та "Литовський статут", документ
> про привілеї польської шляхти "Вислицький статут". Польські
> королі - всі Ягайловичи - аж до Сигизмунда Августа - за свідченням
> польських істориків, говорили по руськи, тобто українською, часом
> ліпше, ніж польською. У бібліотеках багатьох королів
> українсько-руських книжок було більше ніж польських. Воно не дивно. Як
> переконливо стверджує Іван Огієнко у своїх класичних працях "Нариси з
> історії української мови: системи українського правопису" та
> "Постання азбуки і літературної мови слов'ян" українська мова має
> глибоке коріння. Перебуваючи у IX столітті у Хесонесі,
> християнські просветителі Кирило і Мефодій мали нагоду познайомитися з
> "руським" письмом і написаними ним церковними книгами. Тобто наша
> мова бере свої витоки не із занасеної ними македонської говірки, якими
> були написані тодішні болгарські церковні книги, а зі своєї
> народної мови та і свого алфавіту (глаголиці). Однак після
> Флорентійської унії починається наступ католицизму і в сфері
> вживання мови: спочатку її відтісняють польською мовою на периферію,
> а далі і зовсім забороняють. Так Польсько-Литовська держава
> "віддячила" нам за той духовний вплив, який безперечно справляла наша
> культура на наших західних сусідів.

> Не ліпше складалася доля українського народу та його мови на
> східних теренах після підписання горезвісної Переяславської угоди
> (1654 рік). Ще за життя Богдана Хмельницького за його спиною Польща та
> Московія домовилися про поділ України між собою. Відтоді доля
> української мови вже залежала від двох "старших братів". Вона
> потрапила в цупкі лещата великодержавницьких обіймів. Згадаймо лише
> окремі з них:

> - 1720 рік - Указом Петра I заборонено друкувати будь-які книги
> крім церковних;
>
> - 1764 рік - переведено викладання в Києво-Могилянській академії
> на російську мову;
>
> - 1769 рік - Російська православна церква забороняє друкувати та
> використовувати український "Буквар" ;
>
> - 1786 рік - київський митрополит С. Миславський наказав, аби у
> всіх церквах дяки та священники читали молитви і правила службу
> Божу "голосом, свойственным російському наречію". Те саме було

> заведено у школах України;

>

> - 1863 рік - міністр внутрішніх справ Російської імперії П. Валу-

> ев видав циркуляр про заборону видавати підручники, літературу та

> книги релігійного змісту українською мовою, якої "не було, нет і

> быть не может".

>

> - 1864 рік - прийнято Статут про початкову школу, згідно з яким

> навчання має проводитися лише російською мовою;

>

> - 1876 рік - Олександр II видав Емський указ про заборону ввезен-

> ня до імперії будь-яких книжок і брошур, написаних "малоросійсь-

> ким наречієм", друкування оригінальних творів і перекладів, сце-

> нічних вистав, читання і друкування текстів до нот українською

> мовою;

>

> - 1884 рік - заборона українських театральних вистав у всіх гу

> бернях Малоросії;

>

> - 1892 рік - заборона перекладати твори з російської мови на

> українську;

>

> - 1895 рік - Головне управління у справах друку заборонило видавати

> українською мовою дитячу літературу;

>

> - 1903 рік - Указом Сенату Російської імперії українська мовна

> культура і освітня діяльність оголошені шкідливими, бо " можуть

> викликати наслідки, що загорожують спокоеві та безпеці імперії";

>

> - 1938 рік - постанова "Про обов'язкове вивчення російської мови

> в національних республіках ССРСР";

>

> - 1958 рік - Положення про вивчення другої мови (тобто українсь-

> кої) "за бажанням учнів та батьків";

>

> - 1978 рік - Постанова ЦК КПСС і Ради Міністрів ССРСР "Про заходи

> щодо подальшого вдосконалення вивчення і викладення російської мови в

> союзних республіках".

>

> Ми навели ці приклади аж ніяк не з метою докору нашим сусідам

> за далеко не дружнє ставлення їх дідів та прадідів до всього укра-

> їнського, за свідоме нищення всіх зародків української духовності.

> Просто з історії фактів не викенеш. Це може зрозуміти тільки той,

> хто на собі вібчув ці "обійми". На одній з зустрічей з представни-

> ками російського духовенства одному з нас заявили : якби не Росія, то

> не було б Тараса Шевченка. От як ми читаємо історію! Не кожен, далєбі

> не кожен у змозі зрозуміти, що навіть у страшних умовах утиску і

> гонінь, хоч як дивно, український народ робив великий внесок у

> розвиток російської та польської культури. Це парадокс, але це факт.

> Як переконливо довів уже згаданий . Огієнко, не було жодного аспекту

> культурного життя Росії, де представники України не справили б

> помітного впливу. Тому не дивно, що російська літературна та ділова

> мови запозичили дуже багато українських термінів.

>

> Таким чином, оскільки наша мова нищилася на державному рівні,

> про відродження її має подбати насамперед держава. Такий підхід

> має історичне коріння. Пригадаймо, як виникнення Запрізької Січі

> привело відразу до системи захисту нашої віри, культури, освіти та

> мови (створення братства та шкіл, вивчення в них слав'яно-руської

> мови, написання наукових праць та підручників слав'яно-руською мовою,

> складання словників, створення нових друкарень, закладання основ

> мовознавчої науки та багато іншого).

>

> Могутній поштовх до свого подальшого розвитку отримала народна

> мова за часів Гетьманщини. З перемогою національно-визвольної

> боротьби під проводом Б. Хмельницького відновлюється державна освітня

> політика. Вся Україна покривається мережею шкіл, Києво-Могилянська
> академія стає освітньо-науковим закладом, у якому формуються кадри
> просвітителів для багатьох слав'янських земель (Росії,
> Сербії, Хорватії, Словаччини). У всіх українських регіонах-полках
> виникають школи та академії. Україна стає чи не найосвідчиноюшою
> країною Європи.

>
> Водночас Московія довго залишалася малограмотним князівством, чим
> частково можна пояснити згадані репресії проти української
> культури. Здобути високу освіту в епоху Середовіччя можна було
> лише в Європейських університетах. українці опановують цю науку.
> Немає практично жодного університету у Європі, де не навчалися б
> українці. Це феномен свого часу.

>
> Але трагічно складається подальша доля нашої культури на своїй
> землі: " Велика Руїна" держави зумовила велику руїну й української
> мови. Практика імперського правління, як і досвід колишнього
> Радянського Союзу, переконливо довели: коли мова будь-якого народу
> витісняється із сфери державного функціонування, то вона відразу ж
> починає витіснятись із сфери виробництва, освіти, науки, мистецтва та
> міжнародного спілкування, а відтак - і з сім'ї. А в кінцевому
> підсумку - і з людської свідомості.

>
> Ми маємо сьогодні українську національну державу без викарбуваних
> чітко національних рис, без джерельно чистої, неупослідженої,
> незгвалтованої загально-визнаної й повсюди утвердженої державної
> мови. Україна нагадує нині підранка, якому до повного одужання ще
> неодноразово прийдеться перетерпіти великий біль. Це треба добре
> зрозуміти. Бо якщо вже вас вдарили ножом, то хіба можливо його
> витягнути з тіла безболісно? Чи хіба ми не знаємо, будь-яке
> оперативне лікування є болізним, але це лікування. Ішого виходу немає.
> Бо тільки такий шлях веде до одужання.

>
> Так і в мовній справі треба здійснити рішучу "операцію", як
> це зробили свого часу ізраїльтяни, французи, німці. Треба віддавати
> Богові - Боже, а кесареві - кесарево. Це аж ніяк не ознака
> ущемлення російської, польської, чи інших меншин. Просто вони
> зберігають свою самобутність, оригінальність, привабливість у межах
> своїх громад, шкіл, родин, а в державній сфері виявляють таку саму
> законослухняність, як корінне населення України. До речі саме так
> поводяться некорінні меншини в усіх країнах світу. Не будемо далеко
> шукати. Українська меншина в Росії не менша за російську на Україні.
> Але українці там справді забуті Богом і людьми, не мають своїх шкіл
> газет, радіо, телебачення. Та жоден з них навіть в умовах суцільних
> переселень не порушував питання про державність української мови в
> Російській Федерації, не зневажає державної російської мови.

>
> Треба нарешті перестати безсоромно фарисействувати з приводу
> двомовності на Україні. В окремих країнах двомовність сформувалася на
> ґрунті входження певного кантону, провінції, регіону разім із своєю
> землею, своєю мовою до складу спільної держави. А Україна створена
> лише за рахунок своїх земель, ні від кого нічого не взяла. Навпаки
> ми роздали частину своїх земель Росії, Білорусії, Польщі та іншим
> сусідам. Тому єдиною державною мовою є мова корінної нації, яка
> створила нашу державу і дала їй назву "Україна".

>
> Ще раз повторюємо: в межах своєї спільноти люди можуть
> спілкуватися тією мовою, яка їм найбільше прийнятна, можуть
> організувати свої школи, клуби, товариства. Але не принижуючи при
> цьому права інших національностей і свято поважаючи
> загально-державну українську мову, яка об'єнує усіх громадян України,
> є зрозумілою для всіх і є офіційною мовою усіх державних установ.
> Держава має подбати, аби нею вільно володіли всі громадяни. Це і є
> вищий прояв демократії, решта - базікання і просторікування, що
> ведуть до втрати мови корінного етносу, а відтак до ассимиляції цього
> народу і ліквідації його держави. З моральної точки зору сьогодні

> "порушувати питання про двомовність в Україні соромно.

>

> Час, урешті-решт, перестати збиткуватися з української мови.
> Ви подивіться, яке мовне каліцтво заповонило наші телеекрани. Назвіть
> хоча б один канал, що працює виключно державною мовою, пропагує
> українську культуру, літературну мову. Чому, коли українець жартує,
> він обов'язково повинен розмовляти суржиком. Хто штампує нам
> "братців-кроликів", вірок-сердючок, "шоу самотнього холостяка" та інше
> хохлятство, бо ні з українським, не з російським воно нічого
> спільного не має. Адже навіть запорожці, пишучі листа турецькому
> султану, не цуралися своєї мови, хоч турецькою вони володіли. Чому
> наша молодь не спроможна на справжні українські жарти на арені КВК?
> Бо мовою їх навчання і спілкування був і залишається суржик.

>

> Задумаймося, чому багато росіян, проживши на Україні 30-50
> років, не оволоділи українською мовою? Бо принципово не хочуть.
> Адже студент за п'ять років вивчає будь-яку, навіть китайську мову. А
> тут мову, яка тебе повсякденно оточує, яку чуєш що дня, яка тебе
> ніколи не принижувала, - не може. Ні. Не хоче.

>

> Що можна сказати з цього приводу? У природі загалом кращих,
> чи гірших мов немає. Усі мови неповторні і специфічні. Немає серед
> них і "провінційних", "хуторянських", "сільських" та "міських". Є
> мова народу, мова держави, яку треба поважати і захищати. Тобто
> сьогодні, як ніколи потрібен захист української мови, як державної,
> як стандарту нашої державності. Той, з високих урядовців, хто відстоює
> інші позиції, намагається збудувати українську державу без
> українців.

>

> Які кроки ми вважаємо за доцільне зробити першими? Насамперед
> потрібна чітка і недвозначна позиція перших осіб держави. Саме їх
> авторитетом визначатиметься поведінка інших керівників, інших
> державців і, врешті, всього загалу. Якщо кожний урядовець - чи то
> малий, чи то великий - поважатиме свою посаду більше, ніж себе, він
> ніколи не зневажатиме норм поведінки державного службовця. Бо чим
> тоді можна пояснити той факт, коли міністр чи інший державець,
> пам'ятаючи, що понад 75 відсотків населення нашої держави - то
> українці, що всі вони разом з рештою населення є громадянами України,
> де державною мовою є українська, виголошує офіційні промови
> недержавною мовою. До кого ж він тоді звертається?

>

> Для нас не зрозуміло, хто добирає таких осіб на державні керівні
> посади? Адже кожна людина, яка мріє про державну кар'єру,
> мусить усвідомити, що без знання державної мови неможливо обіймати
> такі посади. Ні знайти пристойне місце у суспільстві, бо мовою
> загально-національного спілкування в українській державі буде
> українська мова. Так цю проблему ставить і розв'язує увесь
> цивілізований світ, усі демократично-розвинуті країни, які мають
> чисельно переважаючий корінний етнос, - Німеччина, Франція, Англія,
> Ізраїль, Італія, та інші. Колись кожен скіф мав знати свій родовід до
> сьомого коліна. Той, хто не знав свого походження і не шанував його,
> не міг вважатися повноцінною людиною; він був поза родом, поза
> племенем, йому було важко вижити, його цуралися. Отож - добір кадрів -
> це друга проблема.

>

> Слід також, щоб вживання державної мови першими керівниками та
> їх заступниками всіх рівнів - від Президента до бригадира - стало
> правилом хорошего тону. Переконані: якби всі директори заводів і
> фабрик, голови колективних підприємств, керівники різних
> підрозділів почали розмовляти державною мовою, то повірте, стрілка
> "державного компасу" змістилася б у бік наших чисто державних
> інтересів, бо в нас прокінулося чуття українства. А без нього, без
> патріотизму помноженого на професіоналізм, не подолати економічної
> кризи, не піднести могутності нашої держави. Отже, потрібен службовий
> етикет, норми поведінки державного службовця, його відповідальність
> за доручену справу.

>
> На Україні, навіть за переписом, проведеним у 1989 році, мешкало
> 37.4 мільйони українців, або 72.4 відсотка від загальної
> кількості населення. Переконані: якби ми провели перепис сьогодні, то
> співвідношення значно змінилося у бік збільшення кількості українців.

>
> Щоб розвіяти сумніви у сказаному, наведемо такий історичний
> факт. Леонід Брежнев народився у місті Каменьському
> (Дніпродзержинськ), куди його батько приїхав на заробітки з с.
> Брежневе Курської губернії, заповнюючи анкету після закінчення
> металургійного інституту у 1935 році, записався українцем. А
> пізніше, вже будучи секретарем Дніпропетровського обкому партії,
> переправив запис у графі національності на "русский". Його можна
> зрозуміти. Бо наврядчи "українець" Брежнев зробив би таку ж саму
> кар'єру, як Брежнев "росіянин".

>
> Усі ми пам'ятаємо радянську систему підготовки та перепідготовки
> кадрів, постійно діючих симінарів. Невже нам не потрібно працювати
> з кадрами? Інститут українознавства Національного Університету ім.
> Т.Г. Шевченка підготував цікаву програму інтегрального курсу
> "Українознавство". Чому не використати б її для навчання керівних
> кадрів?

>
> Для реалізації такої політики треба створити державний орган,
> покликаний стежити за виконанням Закону про мови, який, до речі,
> слід відкорегувати. Бо навряд чи нас прикрашає та обставина, що
> паспорти громадянам України виписують державною мовою, та мовою
> однієї з національних меншин. Тоді, як в Україні їх понад 100, й усі
> вони наділені однаковими правами.

>
> Особливої уваги потребує вигляд установ, вулиць, магазинів.
> Спробуйте зробити яку-небудь вивіску, не узгодивши цю справу з
> архітектором, пожежником, інспекцією санітарного стану та ще з
> кількома владними структурами, і вам випишуть такий штраф, що ви довго
> чухатимете потилицю. Перевіряють усе, та не мову. Подивіться на що
> стали схожі вітрини наших магазинів, інтер'єри вулиць, дошки
> оголошень, рекламні сторінки газет. Хто тут визначає мовну політику?
> Знайдіть іще таку країну, де б центральну вулицю її столиці віддали
> повністю двом американським фірмам - увесь Хрещатик заставлений
> рекламними щитами Marlboro та Coca-cola. Невже це і є один з
> елементів "підтримки" вітчизняного товаровиробника, про що так
> любляють говорити наші політики? Цікава також ситуація з вивісками
> на установах: якщо і замінили мову, то часто-густо залишили стару
> символіку. Проголюючися містом, придивіться уважно, і ви побачите, де
> багато цікавого. Дивна ситуація і в діловодстві,
> проектно-конструкторській документації, звітності. Тут усе старе, як
> світ. Тут новим навіть і не пахне.

>
> Одразу ж відкинемо заперечення стосовно відсутності необхідної
> термінології в технічній, медичній та інших галузях. Це неправда. Ще
> в радянські часи, читаючи лекції українською мовою, ми ніколи не
> зазнавали труднощів у пошуках того, чи іншого українського
> відповідника. У нас велика словникова база, а особливо тепер. Було б
> бажання. Одному із авторів уже доводилося писати про те, що Росія
> ніколи не була лідером науково-технічного прогресу, отже, й уся
> термінологія в цій галузі запозичена з європейських мов (у тому
> числі уже з мертвих нині). Така сама мотивація висувається у
> медицині, хоч усім нам добре відомо, що там основа термінології -
> латина.

>
> Це аж ніяк не означає, що не існує проблеми творення укра-
> їнської науково-фахової, в тому числі і технічної термінології, її
> поширення та апробації у наукових та фахових середовищах, унормування
> і стандартизації, опрацювання словників, довідників, введення
> унормованої технології до підручників, у наукове і технічне методичне
> забезпечення. Йдеться про те, що настав час прокинутися, сміливо

> стати до роботи, часом невдячної, інколи затратної з різних боків, у
> тому числі і з фінансового, поволі та виважено робити поступ в
> утвердження української державності. Настав час рішуче переводити і
> навчання у всій системі освіти відповідно до Конституції України та
> Закону про мови на державну мову з наданням широких прав, де є у
> цьому потреба, особливо у середніх навчальних закладах, мовам
> національних груп.

> Але в данному разі треба бути прямим і чесним. Згідно із ста-
> тистичними даними Міністерства освіти України, майже 50 відсотків
> студентів України навчаються українською мовою. По-перше, чому 50,
> коли українців в Україні майже 75 відсотків? На якій підставі оцих 25
> відсотків українців у своїй Українській державі не мають змоги
> навчатися своєю, до того ж державною мовою? А, по-друге, якщо решта
> громадян України неукраїнської національності здобуває вищу освіту не
> українською мовою, то вона, ця частина майбутніх випускників, не
> зможе працювати у державних українських установах. Хто взяв на себе
> право ставити їх у таке незручне становище? По-третє, буваючи у тих
> навчальних закладах, які за даними звітності, начебто ведуть
> навчання українською мовою, ми часто-густо не могли в
> цьому переконатися. Кого ж ми обманюємо і яку еліту ми готуємо для
> України? По-четверте, спостерігаючи, як повільно відкриваються
> українські школи у південно-східному, навіть у сільській
> місцевості, де майже виключно живе українське населення, обурюєшся:
> коли ж, урешт-врешт, усі українські діти почують у школі рідне слово?

> Дехто з прихильників такої загальмованої "українізації" освіти
> посідає хитру позицію: тихше, тихше, не поспішайте, не піганяйте! Щось
> подібне свого часу пропонував Насредін, обіцяючи навчити віслюка за
> десять років. А за цей час, звісно, або віслюк здохне, або мулла
> помре.

> Безперечно, освіта немислима без книжкового забезпечення.
> Нестача підручників та їх дорожнеча стали гострою проблемою. Правда,
> штучною проблемою. Бо не може бути держави без школи та книги. Там, де
> їх не вистачає, там або немає держави, або вона гине. Там немає
> керівників, здатних осмислити цю трагедію. Розмови про нестачу коштів
> на друк, а відтак - і підручників українською мовою, є тільки
> приводом, аби виправдати сьогоденний стан справ. Порахуйте, скільки
> грошей витрачає наша держава на друк російськомовних газет, журналів,
> книг, і ви переконаєтеся (сьогодні в Україні видається 70 відсотків
> російськомовної літератури і лише 30 відсотків - україномовної), що
> хтось дуже розумно і тонко веде цю справу у нашій державі.

> Ми якось підраховали: на книжковому лотку у вестібюлі Верховної
> Ради на 85 книжок російською мовою припадало 33 українською, а серед
> газет це співвідношення становило 35:7, не кажучи вже про якість
> видань. Гадаємо, ці співвідношення не стихійно складаються. Хто за
> цим стоїть? Що він з того має і що ми маємо - зробимо висновок самі.

> Кажуть, що хто володіє інформацією, той володіє світом. Кожна
> держава, яка дбає про свої інтереси, піклується про інформатив-
> ність свого суспільства, про правдиву, об'єктивну інформованість,
> охороняючи його від дізінформації, провокацій, морального розкладу,
> від підриву державного устрою. Хотілося б знати, хто піклується про
> нашу інформацію і як піклується? взагалі, чи є в нашій системі
> кадрового відбору якісь критерії. Які вони? Ми ставимо це питання
> неспроста, бо нам здається, що в цьому питанні ми чітко не
> визначилися.

> Організацію державотворення в Україні можна доручити лише тим
> людям, які хочуть саме незалежної України, які знають її історію,
> люблять її культуру і народ, мають необхідні професійні знання та
> організаційні здібності і є чесними, високопорядними. Ми маємо
> навчитися виявляти і гнати геть кар'єристів будь-якої орієнтації, які
> обіймаючи високі посади й отримуючи щедрі винагороди і привілеї,

> зневажають усе українське. Сьогодні стає доцільним розробка цілої
> низки протекціоніських заходів, щодо вживання української мови. Це
> і пільгове законодавство на українське друкарство та виробництво
> музичної продукції, організація рекламної справи державною мовою,
> дублювання цікавих зарубіжних фільмів українською мовою; замовлення
> технічних умов та іншої нормативної документації (хоча б, наприклад,
> у тій самій Росії) на обладнання, техніку,
> технологію українською мовою, без яких держнагляд не допустить їх
> завезення на Україну і т. ін.

>
> Не можна стояти осторонь і щодо створення єдиної помісної
> національної української церкви. Київський патріархат займає чітку
> державницьку позицію, проте держава його чрмусь не помічає. Нам
> гріх забувати, що російське православ'я працювало на свою імперію,
> служило і служить їй вірою і правдою. То чому ж наша держава цурається
> підтримки української церкви? Давно час відкинути звинувачення
> Київського патріархату в його неканонічності. Добре відомо, що і
> Московська митрополія і Московська патріархія були створені вольовим
> методом московськими князями Василем - III та Іваном Грозним не
> канонічним шляхом. Ми ж мали і свою канонічну Київську
> митрополію, зруйновану Москвою в 1686 році, і таку саму канонічну
> автокефальну церкву Волині, ліквідовану Москвою в 1939 році. А
> всілякі інсинуації навколо постаті Київського патріарха Філарета
> пов'язані з ним особисто, а з відходом української церкви від
> Москви. Хто б не очорнював Українську церкву сьогодні, він був би
> обов'язково шельмований, бо, повторюємо, річ не в особі, а у втра-
> ті Москвою великої і побожної української пастви - майже 80 тисяч
> парафій. Прикро, але це шельмування Української церкви та її
> ієрархів було так майстерно організовано, що вірні Московського
> патріархату (а це найбільша православна конфесія в Україні) прийняли
> це за святу правду. Бо широкий загаль, на жаль, не знає своєї історії.

>
> Згадаймо, як майстерно була організована система політнавчання в
> радянські часи. Чим ми її замінили? Нічим. Бо немає єдиної
> політичної лінії. Спроби сформувати на державному рівні національну
> ідею новоявлені політологи постаралися висвітити як щось
> неприйнятне, навіть небезпечне. Їх можна зрозуміти, але чи можна
> будувати національну державу без національної ідеї, без надійного
> фундаменту, без чітких орієнтирів?

>
> Навряд чи можна виправдати економічними негараздами ту зовнішню
> політичну млявість Української держави стосовно підтримки своєї
> багатоміліонної діаспори, що за останніми даними становить майже
> половину українського етносу, розкиданого по всіх континентах. Нині
> всі об'єктивно оцінюють роль діаспори у збереженні ідеї української
> державності, та в її відродженні. Але чим підтримує українська
> держава своїх співгромадян за кордоном? Важко відповісти.

>
> Подивіться, що робить у цьому напрямку наш сусід - Російська
> Федерація. Видано указ Президента про створення ради з підтримки
> російської мови при Президентові Російської Федерації, розроблена
> програма уряду "Російська Мова". Ця програма передбачає посилення
> позицій російської мови в Росії, країнах СНД та за її межами, виділено
> необхідні кошти. З наявних у нашому розпорядженні документів
> випливає, що росіяни надзвичайно зацікавлено відслідковують свої
> національні інтереси у духовній сфері. це заслуговує на повагу.

>
> Чи бачив хто-небудь із нас низькопробну у мистецькому плані
> передачу по російському телебаченню, чи чули ми хоч раз виступи по
> телебаченню у Москві недержавною мовою, чи відчули ми хоч раз
> якусь зневагу до російської церкви та її патріарха? Ні. Є чітка
> державна політика захисту своєї духовності. Правда тут часто
> перебирають міру. Досить сильними залишаються імперські амбіції. Бо як
> інакше можна розцінити те, що російська мова претендує на мову
> міжнародного спілкування у країнах СНД у той час, коли там уже
> запроваджено свої державні мови. Виступаючи на підтримку російської

> мови у країнах СНД, Росія практично нічого не робить для розвитку мов
> національних меншин на своїх теренах. Ми це відчуваємо зі ставлення
> до великої української меншини в Російській Федерації. Мабуть,
> нашому урядові в цих питаннях логічно було б діяти на засадах
> паритетності фінансування національної культури і освіти: скільки
> Росія вкладає коштів на потреби української меншини, стільки ж
> нам виділяти на потреби російської. Може це б примусило наших
> опонентів спуститися з-за хмар популізму на грішну землю.
> Всім зрозуміло, що ми на це не підємо, що ми стоїмо вище оцих
> амбіцій. Але хотілося б, щоб наша російськомовна діаспора правильно
> розуміла це. насамкінець, вважаємо за потрібне наголосити: коли
> йдеться про відродження української мови та її вживання, як
> загальнонаціональної на терені України, то головний тягар цієї великої
> місії лягає має на себе взяти корінний етнос. Як цементуючий елемент
> української держави, як гарант її суверенитету і демократичного
> розвитку всіх інших народів. Розвиваючися самі, українці поведуть з
> собою інших, не в якому разі не утискаючи їхні національні інтереси.
> це буде запорукою того, що Україна постане, як європейська
> демократична держава, яка здатна забезпечити розквіт усім своїм
> громадянам.

>
> Хочеться закликати всіх чесних і порядних росіян в Україні
> суцїх (а переважна більшість їх саме такі), аби вони чітко заявили
> "отцам русской нации" та "обустройщикам России", що ніхто росіян в
> Україні не пригночує і зовнішнього захисту вони не потребують. Одному
> з нас довелося на засіданні Ради Європи дати відсіч представникові
> Держдуми Вішнякову, який намагався звинуватити Україну в
> дискримінації росіян на Україні. всім має бути зрозуміло, що нація,
> частка якої в населенні держави становить більше як дві третини,
> ніколи не погодиться бути малоросами, чи хохлами у своїй державі.
> Минули ті часи, коли українці, за словами С. Єфремова, нагадували
> собою індіанців, що "підбігали до гармат і затикали їх ... своїми
> капелюхами", будучи "свідомими своєї несили.." Дедалі більше і більше
> українців усвідомлюють себе .. "могутнім деревом. Коріння цього
> дерева входить у рідний ґрунт, а вкрите цвітом і плодами гілля
> належить світові" (М. Сар'ян).

>
> У кожного має бути своє бачення, своя позиція, але незаперечним
> для кожного з нас залишається одне - державна мова є візитною карткою
> держави. Якою є та візитка, такою і є держава.

>
> Валентин Яблонський.
> народний депутат України,
> голова підкомісії Верховної Ради з науки,
> дійсний член АНВШУ, член кореспондент
> Української академії аграрних наук,
> заслужений діяч науки і техніки України,
> професор.

>
> Петро Таланчук,
> академік Академії педагогічних наук,
> заслужений діяч науки і техніки України,
> професор.

> =====

> Posted by Eugenius

>
> UKRAINE: the Homeland Page
> http://www.wu-wien.ac.at/groups/ukraine_hp
>
> Ukrayins'ka Ideya page
> http://www.wu-wien.ac.at/groups/ukraine_hp/ideya
>
> Download Area
> http://www.wu-wien.ac.at/groups/ukraine_hp/download

> -----
>
>
>
>
>
>
>
>

27 марта в <Голосе Укра|ни>, считающемся рупором правящих кругов, опубликована статья <Мова рідна, слово рідне>, которую можно и нужно было бы расценить, как грязную провокацию в духе пещерного национализма. Можно было бы, если бы не три но:

- 1) Официальный статус газеты;
- 2) Рубрика, в которой помещена публикация (ПОЛИТИКА);
- 3) Авторы - В. Яблонский и П. Таланчук - занимающие далеко не последние посты в Верховной Раде и системе образования.

Все это обязывает отнестись к данной публикации со всей серьезностью, хотя по стилю и аргументации она мало в чем отличается от других опусов, доказывающих украинское происхождение Иисуса Христа, Наполеона, Черчилля, древних атлантов и марсиан. В статье четко прослеживаются три основных аспекта: филологический, исторический и идеологический, причем каждый из них заслуживает особого рассмотрения.

1. Филология

В начале было слово...

К чести авторов следует сказать, что они не стали прибегать к набившим оскомину аргументам <О татарском происхождении русского языка>, очевидная неубедительность которых не нуждается в комментариях. Вниманию читателей была предложена новая теория о <македонском> происхождении общего древнерусского языка и письменности. В свете <новой> теории <душителями> украинской культуры теперь объявлены уже не Московские князья династии Юрия Долгорукого (который, кстати, не только был Киевским кнзем, но и похоронен в Киеве) а ... просветители славян - Кирилл и Мефодий, считающиеся в православии святыми и равноапостольными.

В псевдонаучной полемике вокруг самобытности и отдельности генезиса украинского языка, его принципиального неродства русскому тема подмены языка, как части культуры, письменностью, как знаковой системой, встречается настолько часто, что нуждается в отдельном комментарии. Кирилл и Мефодий не изобретали славянский язык, они лишь разработали и унифицировали славянский алфавит, как знаковую систему, и следовательно никак не могли занести <македонську говірку>. Разработанный ими алфавит в гораздо большей степени удовлетворял языковым потребностям, и имел неоспоримые преимущества перед современными (IX век) знаковыми системами. Главным преимуществом было наличие не 5 (как в латинском) а 10 гласных букв, что позволяло избежать передачи на письме одного звука несколькими буквами - каждый, изучавший хотя бы в школе иностранный язык, знает сколько трудностей в написании и произношении доставляют многобуквенные сочетания для передачи одного звука. Введение твердого и мягкого знаков еще более упростило письменность. Следует помнить, что гласные буквы - изобретение довольно позднее. Все ранние формы письменности знаков для обозначения гласных букв не имели, на письме передавались только согласные звуки, огласовка была достаточно произвольной. Искусство грамотности и заключалось прежде всего в правильной огласовке написанного текста. Впервые буквы для обозначения гласных были введены греками и финикийцами (4 век до н. э.), однако вплоть до 17 века гласные звуки передавались на письме достаточно произвольно. Исторически первичной наукой было - правописание, т.е. правила озвучивания текста, а не правописание, как правила письменной фиксации речи. Также следует помнить, что письменное разделение текста на слова и знаки препинания - тоже достаточно поздняя новация (13-14 в.). От эпохи фараонов до 12-14 веков н. э. главной, и едва ли не единственной задачей грамотности было не столько умение правильной фиксации сказанного, сколько правильного воспроизведения написанного. Человек, умеющий писать, но не обладающий навыками выразительного чтения не мог считаться грамотным. Чтение всегда, вплоть до позднего средневековья, понималось как

озвученное воспроизведение, иными словами как чтение <вслух>. Во все эпохи искусство чтения всегда ставилось неизмеримо выше, чем искусство письма. Чтец - один из высших придворных чинов, писец - мелкий чиновник. Как написано - так и читается, - вот основной закон грамотности древности и средних веков, которое теперь некоторые академики пытаются преподнести как тотальную безграмотность. В этой связи также следует отметить, что памятников письменности и литературы 13-17 веков Северо-Восточная Русь, или, по выражению авторов, Московия оставила значительно больше, чем Южная и Юго-Западная Русь. Спекуляции о том, что писалось так, а произносилось иначе - также рассчитаны на несведущих, так как в любом языке, как в знаковой системе, менее всего подвержено изменению соответствие звука знаку, а соответствие буквы звуку обнаруживает постоянство на протяжении тысячелетий. Заимствование знаковой системы вовсе не означает заимствование языка, - вряд ли кто-нибудь станет утверждать, что германцы стали итальянцами только потому, что пользуются латинским алфавитом. С тем же успехом можно утверждать что мы все мусульмане, так как пользуемся арабскими цифрами.

Попытки же доказать изначальную, генетическую рознь украинского и русского языков, а следовательно и народов, нелепы, неуклюжи и неубедительны, - в конечном итоге все народы произошли либо от Адама и Евы, либо от обезьяны. Можно, конечно попытаться вывести генеалогию <избранного> народа от каких-либо иных предков, например от динозавров или инопланетян, чем и обосновать превосходство одного языка (народа) над другим. Все это было бы смешно...

Однако полномасштабный эксперимент по утверждению превосходства <избранных> над <прочими> уже проводился в 1933-1945 годах. Неужели уже забыта цена подобного эксперимента, и лавры Шкльгруббера (Гитлера), Лея и Розенберга не дают покоя новым поборникам расовой и национальной чистоты?

2. История

А был ли ребенок ?

В статье приводится длинный список указов и законов, на основании которых делается вывод о <гонениях> на украинский язык. Удивительное дело, за 8 лет дискуссий на эту тему данный список вырос в несколько раз. Если так пойдет дальше, то лет через пять-семь найдутся <академики>, которые всерьез станут утверждать, что Северная война 1699-1721г. была <мелким эпизодом в борьбе Петра против Украины>, в доказательство чему будут приводить длинный список царских указов, посвященных <удушению ненькі -України>. Авторам рассматриваемой публикации очевидно не дают покоя лавры цитируемого ими автора - И. Огиенко, снискавшего печальную славу фальсификатора, который за неимением реальных фактов сам выдумывал их, выдавая за истинные. Впрочем мистификации и фальсификации в истории - явление достаточно частое: здесь и великие фальшивки - <Константинов дар>, <Исидоровы декреталии>, завещание Иоанна Грозного и ставшая почти банальной традиция возведения родословий европейских монархов к императору Августу - откуда и титул <августейший>, и т. д. Фальшивки не только обосновывали ту или иную теорию, но порой служили поводами для грандиозных потрясений - Столетняя война, раскол церквей, возникновение и подавление ересей - в значительной части обязаны фальшивкам. А самозванческие интриги, более полутысячелетия (13-17 века) периодически сотрясавшие практически все страны Европы?

К сожалению приходится признать, что главным феноменом посттоталитарного украинского <національно свідомого> менталитета является сознательно тиражируемая культурно-историческая фальсификация.

Авторы статьи продемонстрировали блистательное владение методом выдергивания цитат из контекста с целью фальсификации фактов и <подгонки> истории под заданную схему.

Действительно, Петр I оставил огромное законотворческое наследие, едва ли не самое значительное. Из этого наследия более 50 указов имели прямое отношение к книгопечатному делу, и некоторые из них действительно имели ограничительный или даже запретительный характер. Однако, прежде чем зачислять Петра в гонители свободной мысли, все-таки следует изучить как предысторию тех или иных запретов, так и их содержание. В начале 18 века по инициативе Петра был введен новый гражданский типографский шрифт, и было предписано впредь во всех типографиях пользоваться только новым шрифтом.

Однако на практике, за исключением Москвы и Петербурга, по-прежнему использовался старый шрифт. Отговорки в плохом исполнении государевой воли звучали на редкость привычно: нехватка денег, устарелое оборудование, трудности с кадрами, — так же как нынешние чиновники оправдывают собственную вороватость и лень. Чтобы пресечь подобные отговорки Петр окончательно запретил использование старого шрифта, кроме церковных и богослужебных книг. Причем этот запрет был издан не в 1720 г., как утверждают авторы, а несколькими годами раньше и относился не к Малороссии, а ко всему государству. Что касается Малороссии, то действительно в 1720 году было указано, что ввиду острой нехватки книг, прежде всего учебников, печатание польских и латинских книг запретить, — опять же, кроме церковных. Вполне уместно отметить, что вместе с этим запретом Петр направил Киевскому генерал-губернатору указание немедленно начать печатание <Грамматики> М. Смотрицкого и <Арифметики> Магницкого, ныне причисляемых к лику <гонимых просветителей Украины>. Тем же Петром в Малороссии было заведено более десятка новых типографий, в каждом губернском центре было указано издавать <недельные авизки> т. е. еженедельные газеты, основывались школы и училища, учебники для которых предписывалось издавать <коштом епископским> (буквари, закон Божий) и казенным. Предыстория указа 1764 года не менее интересна и поучительна. С самого основания Киево-Могилянской Академии преподавание в ней велось на польском и латинском языке. На местном (русском) наречии преподавался только Закон Божий. Даже толкование Библии велось на латинском языке. Указом 1764 года действительно вводилось преподавание на русском языке и запрещалось преподавание на польском и латыни. Как это соотносить с <утеснением Украины> — оставим на совести авторов.

То же относится и к указу Киевского митрополита С. Миславского 1786 года. После первого и второго разделов Польши многие униатские священники, формально (для сохранения сана, прихода и связанных с ними доходов) приняли православие, но продолжали вести службу и проповедь на латинском и польском языках, что вызывало вполне уместное недоумение властей и прихожан. Чтобы разрешить этот вопрос и было предписано вести службу <голосом, свойственным российскому наречию> с тем чтобы к <ересям и латинству> народ не смущать.

Как соотносить <гонения> и издание в 1798 г. <Энеиды> Котляревского, <Малороссийской грамматики> в 1812, публикаций с 1840 Шевченко (к тому же еще крепостного) и т.д. так же оставим на совести авторов. Действительно, трудно найти в темной комнате кошку, особенно, если ее там нет.

2А. Валуевский запрет 1863 года.

Хай ду́жає Сруль на Пана...

По поводу указа 1863 года пролито столько чернил и сломано столько копий, тем самым создав этому указу <бессмертную> славу, что вместо комментариев есть смысл просто процитировать сам указ:

<... Самый вопрос о пользе и возможности употребления в школах этого наречия не только не решен, но даже возбуждение этого вопроса принято большинством малороссиян с негодованием, часто высказывающимся в печати. Они весьма основательно доказывают, что никакого особенного малороссийского языка не было, нет и быть не может, и что наречие их, употребляемое простонародьем, есть тот же русский язык, только испорченный влиянием на него Польши, что общерусский язык так же понятен для малороссов, как и для великороссиян и даже понятнее, чем теперь сочиняемый для них некоторыми малороссами и в особенности поляками, так называемый украинский язык. Лиц того кружка, который усиливается доказать противное, большинство самих малороссов упрекает в сепаратистских замыслах, враждебных России и губительных для Малой России.>

Единственно следует уточнить — о запрете какого языка идет речь в данном указе. Вынесенная в эпиграф этого раздела абракадабра и есть образец предлагавшегося языка, взят из подготовленного Кулешом перевода Библии на украинский язык, сделанного незадолго до запрета и, в переводе, должен был означать: <Да уповаєт Израиль на Господа>. Беру на себя смелость предположить, что даже и нынешние ревнители <чистоты мовы> не решились бы опубликовать подобную бессмыслицу, не рискуя стать всеобщим посме-

щищем.

То же относится и к распоряжениям 1864, 1892, 1895 и 1903 годов, где указывалось, что <...до разрешения вопросов> к которым относился указ 1863 года, обучение в школах вести на общепонятном русском языке, - т.е. и это ограничение носило временный характер. Следует также заметить, что обилие указов почти идентичного содержания объясняется не столько <жестокостью> преследований, сколько их (указов) повсеместным неисполнением.

Не менее знаменитый указ 1876 года относился только к книгам, изданным за границей, и имел целью ограничить антироссийскую пропаганду, направленную на присоединение Украины к Австрийской империи. Разыгрывание этой карты скорее вредит <ура-патриотам>, чем помогает: Осуждая Эмский указ, как должен порядочный человек относиться к современным ограничениям на трансляцию Российских радио- и телепрограмм и преследованиям Российской и русскоязычной прессы? Следовало бы также отметить, что в разгар <гонений> регулярно, и значительными тиражами, издавались произведения Шевченко, Грушевского, Драгоманова и иных писателей, причем издавались не только в Киеве, но и Петербурге и Москве.

Единственный из приводимых запретов действительно имевший прямое отношение к языку - это запрет 1884 года театральных представлений. Однако и он на практике не соблюдался. Даже Петербургские театральные сезоны как 1884 года, так и последующих лет изобиловали гастрольями малороссийских трупп, с указанием на афишах: <представление дается народным наречием>.

Малороссийские актеры играли сцены из народной жизни в Царском Селе в том же 1884 году для императорской фамилии и были обласканы Александром III. Единственная попытка исполнения указа 1884 года была предпринята Киевским генерал-губернатором. Когда же Кропивницкий пожаловался одному из великих князей, тот его успокоил: об <этом старом дураке> он поговорит с министром внутренних дел, - и препятствий больше не чинилось.

Окончательно же все запреты, и без того не соблюдавшиеся, были сняты в 1905 году.

3. Идеология

Вместо эпиграфа:

Висит лоскуток на ветке и молится Богу:

- Боже, я так одинок. Помоги мне...
- Что же для тебя сделать?
- Сделай меня знаменем !
- Ладно, но каким ?
- Да мне все равно. Древко уже есть...

Подлоги, фальсификации и откровенная клевета на свое же собственное прошлое может быть объяснена лишь одним - стремлением во что бы то ни стало обосновать и оправдать как нынешние гонения на русский язык, так и их ужесточение в ближайшем будущем. Более чем очевиден политический заказ - не столько создать Украине ореол мученичества за <мову и веру>, сколько утвердить для России образ врага, причем врага извечного и изначального. Здесь явно прослеживается преемственность традиции пропаганды Австрийско-Польского патронажа над Украиной, основанного на противопоставлении Галиции Малороссии. Еще в 1840-х годах в Венской канцелярии, разрабатывая план мирной агрессии против России, ставили задачей добиться того, чтобы каждая деревня там писала по своему. Основным идеологом данного направления стал М. Грушевский, ныне превозносимый как мученик за дело украинства, однако, если присмотреться внимательно, то г-на Грушевского можно признать патриотом единственно только Габсбургской монархии, но никак не Украины. В 1895 Львовское Товариство им. Шевченко, возглавляемое Грушевским, ходатайствует о введении фонетической орфографии в печати и школе. Для незнакомых с терминологией поясним, что речь шла о замене привычного алфавита на знаки, которыми в словарях обозначают транскрипцию, произношение иностранных слов. Мотивировка была проста и откровенна: Галиции лучше и безопаснее <не пользоваться тем правописанием, которое принято в Малороссии>.

Более чем странными выглядят попытки обвинить только Россию, игнорируя тот факт, что Украина на протяжении более 6 веков была разделена между различными странами. Польский или австрийский периоды истории Украины, прежде всего Западной Украины, либо не анализируются вообще, либо окутываются романтическим ореолом <храніння заповітів>. Это заходит

настолько далеко, что уже в наше время (1993) писатель с известным именем выпускает роман, действие которого происходит в окрестностях Львова в 1880-х годах и в котором почти с физиологическими подробностями, достойными фильма ужасов, описываются зверства русских жандармов над сельскими учителями украинской словесности. Не стоит позорить седину писателя, называя его имя, однако стоит напомнить, что Львов был воссоединен с остальной Украиной только в 1939 году.

От рождения будучи австрийским подданным, Грушевский закончил Киевский университет, и даже некоторое время преподавал в нем. Однако в 1894 году самовольно оставив кафедру и студентов, выехал во Львов, где и развернул антироссийскую пропаганду, координируя все акции <Товарищества Просвита> с министерством внутренних дел, а с 1912г. и с генеральным штабом Австрии. Анализ его действий показывает, что вся деятельность была направлена не столько в защиту Украины, сколько против России, и заключалась в противопоставлении Галиции Малороссии. В первую мировую войну 1914-1918 г. активно агитировал за воссоединение Малороссии с Галицией под эгидой Австрийской империи. После занятия Львова русскими войсками был задержан в 1915 г. за подрывную деятельность. Однако русские власти проявили совершенно неслыханную снисходительность, и, из уважения к профессорскому званию Грушевского, не интернировали его, а лишь определили под надзор полиции в Казань, что вполне естественно, учитывая, что он оставался подданным враждебного государства. Его Казанская <ссылка> вовсе не была суровой: ему был выделен дом, довольствие, выезд и экипаж, определены два человека прислуги (все за счет казны), выплачивалась профессорская пенсия. Из уважения к научным заслугам Грушевского ему было разрешено преподавать и выезжать из Казани с условием являться в полицию не реже, чем раз в неделю, а с 1916 года - раз в месяц. Такими были условия <ссылки> подданного враждебного государства, не жалевшего сил для пропаганды против России.

Также примечательно, что из 18 членов Центральной Рады 12 являлись Австрийскими подданными, никто и никогда ЦР не избирал, а власть Центральной Рады не имела и тени законности. Представим на минуту, что в 1943 году офицерское собрание в лагере военнопленных 6-й армии провозглашает независимость Сибири и избирает президентом фельдмаршала Паулюса. Нелепость такого предположения очевидна и вряд ли кто решился бы объявить Паулюса борцом за свободную Сибирь.

Первые же телеграммы ЦР были направлены в Берлин, в Вену и только третья - в Петербург. О прогерманской ориентации ЦР говорит и тот факт, что летом 1917 года эмиссары Грушевского не только разлагали фронт вместе с агитаторами ВКП(б), но и координировали свои действия. Как-то уже забылось, что, кроме ЦР, существовали еще два правительства Украины - Директория и Гетманство. В прессе и литературе их почти не различают, хотя различий было много, и главные - идеологические. Так, платформой ЦР было: немедленный выход из войны и заключение союза с Германией и Австрией против России и Антанты; Директория настаивала на соблюдении нейтралитета с разоружением всех войск на территории Украины (это было тем легче, что через 10 дней после организации Директории Германия капитулировала); гетман (Скоропадский) настаивал на сохранении союза с Антантой и Россией, допуская возможность заключения сепаратного перемирия с Германией. Именно ЦР (совсем как большевики) заключила 9 февраля 1918 года в том же самом Брест-Литовске сепаратный мир, обратилась за военной помощью к Германии и всячески способствовала установлению немецкого оккупационного режима. После такого предательства даже признавшие ранее ЦР воинские части взбунтовались, совершили переворот и к власти пришел Скоропадский. Примечательно, что сами немцы осознавали одиозность режима ЦР (Грушевского) и предпочитали вести дела с Гетманом. Грушевскому Германия отказала даже в убежище. Так называемое <мученичество> Грушевского становится еще более сомнительным, если принять во внимание, что Грушевский - единственный и членов ЦР, которому без особых проволочек разрешили вернуться в СССР в 1924 году. Уже в 1925 - академик, в 1926 - торжественно, с помпой празднуется его 60-летие, в 1934 - торжественные, с государственными почестями похороны.

Может быть именно прогерманской ориентацией Грушевского и можно объяснить тот ореол славы, которым его окружают сегодняшние продолжатели. Так же как в 1917-1919 так и с 1991 народу Украины обещают <сладкий пряник Европы>, вновь пытаются противопоставить Украину России и превратить пока еще довольно условную и <прозрачную> границу в <горячую> линию.

Еще менее убедительны ссылки на мировой опыт решения языковых проблем. Из 239 государств только в 37 из них (не считая стран экс-СССР и экс-Югославии) существует понятие <государственный язык>, при этом в 32 - государственных языков 2 и более. В остальных странах применяется понятие <язык, обязательный к изучению> а это, как говорят в Одессе, - <две большие разницы>...

Авторы статьи призывают <отдать Богу - Богово, а кесарю - кесарево>. Действительно - это необходимо, а то и впрямь - такого нагородим, что ... Сейчас объявлен конкурс на лучший проект памятника Грушевскому. Предполагаемое место установки - Киев, Майдан Незалежности - там, где раньше был Ленин, ныне снесенный. Очень волнует вопрос, кому будет памятник - профессору Грушевскому или президенту Грушевскому? Можно только приветствовать памятник профессору Грушевскому, - но тогда лучше всего установить его вблизи Львовского или Киевского Университетов, что было бы вполне понятно. Но нужен ли памятник президенту Грушевскому, тогда еще австрийскому подданному, да еще на месте прежнего, свергнутого идола? Может быть действительно пора <отделить зерна от плевел> и, воздавая должное историку Грушевскому, дать, наконец, оценку политику Грушевскому - или <горек будет хлеб, испеченный из муки с плевелами>.

4. Коротко об авторах

А судьи кто?

Г-н Яблонский - академик Академии сельскохозяйственных наук, известен как один из крупнейших знатоков селекции крупного рогатого скота, его научные труды по вопросам хранения, сбора, консервации и применения спермы быков - одни из лучших по данной тематике. Однако дает ли это право заниматься селекцией целого народа ... ?

Г-н Таланчук - гораздо более известен, так как длительное время (с начала 70-х годов) являлся проректором, после - ректором Киевского Политехнического Института. Именно при нем была закрыта последняя группа с обучением на украинском языке (еще в 70-х), защита дипломных работ на украинском не допускалась, все, сдававшие вступительный экзамен на украинском, были обязаны не только посещать занятия по русскому языку, но и сдавать дополнительный экзамен. Кстати, законодательство того времени этого не требовало, все это - местное творчество. Аргументы о том, что <такова была система> и г-н Таланчук, будучи в душе патриотом (т.е. националистом), не мог противостоять всей системе - разумеется понятны и безусловно принимаются. С той системой спорить было невозможно, не рискуя потерять все. И не все таковы, как Сахаров Солженицын и т.д.

Но все-таки: <Единожды солгавший, кто тебе поверит?>

5. Вместо эпилога.

Созидание новой государственной идеологии - процесс сложный, и самое опасное, что можно сделать - это встать на путь простой смены знаков и подгонки истории под заданную схему. Если приходится лгать самим себе и клеветать на предков - что скажут о нас потомки?

Можно представить, как ополчится воинствующая <свідома> безграмотность на попытку правдивого слова. И поэтому закончим великой фразой Ришелье: Пусть самый честный человек напишет две строчки - и я найду за что его повесить.